

KOMMUNLEDNINGSKONTOR KLK

Ekonomiavdelningen

Joachim Köhler

Behovsprognos för bostäder för personer med funktionsnedsättning, period 2022-2041

Sammanfattning

I januari 2022 bodde 202 personer med funktionsnedsättning i en lägenhet genom Täby kommuns sociala omsorg. Behovsprognosen visar att ytterligare cirka trettio personer behöver ett boende inom de kommande fem åren. Under hela prognosperioden 2022-2041 beräknas drygt femtio fler vara i behov av ett boende. Lejonparten, cirka åtta av tio personer, förväntas beviljas bostad enligt lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS.

<i>Prognos verkställda beslut</i>	2022	2027	2032	2037	2041
Boende enligt LSS	174	201	216	219	220
Boende enligt SoL	39	42	44	45	46
Summa	213	243	260	264	266

Tabell 1. Prognostiserat antal invånare i behov av boendeplatser enligt LSS och SoL

Individuella behov som ligger flera år fram i tid är dock mycket svåra att förutse. Angivna siffror i denna rapport ska därför ses som uppskattningar och tolkas med stor försiktighet. Osäkerheten ökar med antalet prognosår.

Behovsprognosen är en del av underlaget till kommunens lokalförsörjningsplanering. I planen för lokalförsörjning arbetar man löpande för att möta ovan beskrivna behov. Där planeras för kommunens beställning av lokaler, vilket inte behandlas i denna rapport. Prognosen ska även bidra till att förtydliga för olika aktörer vilka behov av boende som socialnämnden har för personer med funktionsnedsättning.

Inledning

Socialnämndens ansvar för människor med funktionsnedsättning beskrivs i 5 kap. 7 § socialtjänstlagen (2001:453), SoL. Där stadgas att socialnämnden ska verka för att personer, som av fysiska, psykiska eller andra skäl möter betydande svårigheter i sin livsföring, får möjlighet att delta i samhällets gemenskap och att leva som andra. Socialnämnden ska även medverka till att den enskilde får bo på ett sätt som är anpassat efter hans eller hennes behov av särskilt stöd. Kommunen ska inrätta bostäder med särskild service för dem som till följd av sådana svårigheter behöver ett sådant anpassat boende. Biståndet ska tillförsäkra den enskilde en skälig levnadsnivå (4 kap. 1 § SoL).

En boendeinsats kan också beviljas enligt lagen (1993:387) om stöd och service till funktionshindrade (LSS) om personen tillhör lagens personkrets och har ett behov av boende. Målet med insatserna är att den enskilde får möjlighet att leva som andra och ska genom insatserna tillförsäkras goda levnadsvillkor.

I socialnämndens ansvar ingår att på strukturell nivå delta i samhällsplaneringen genom att beskriva de behov som nämndens målgrupper förväntas ha. Behovsprognosen är en del av underlaget till kommunens lokalförsörjningsplanering. Ställningstagande kring hur dessa behov ska tillgodoses blir en del i den strategiska planeringen. Prognosen ska också bidra till att förtydliga för olika aktörer vilka behov av boende som socialnämnden har för personer med funktionsnedsättning.

Om behovsprognosen

Prognosen visar på Täby kommuns behov av bostäder inom ramen för socialnämndens verksamhet för personer med funktionsnedsättning.

Behovsprognosen byggs upp i två steg. Det första steget utgörs av den behovsbild som är känd av verksamheten idag. Det kan handla om kontakter med föräldrar vars barn i många fall redan erhåller andra insatser och som i framtiden sannolikt kommer att ha behov av bostad. Behovet kan även innefatta personer som idag är placerade utanför kommunen men som bör erbjudas bostad inom Täby. Möjligheten att flytta tillbaka till kommunen ska finnas och föras upp till dialog, även om den enskilde i de många fall väljer att ha kvar sitt boende. Därför återfinns även dessa bostäder i prognosen. Uppskattade behov är sålunda ytterst individuella och kan följaktligen komma att skjutas i tid beroende på individens aktuella situation.

Prognosens andra steg utgörs av behov som följd av befolkningsökningen i Täby. Den senaste befolkningsprognosen visar att kommunens invånare väntas öka från dagens 75 000 till drygt 100 000 personer år 2041. Genom att beräkna trendvärden från de fem senaste årens verkställda beslut, möjliggörs antaganden om framtida konsumtionstal.

Det faktiska behovet av bostäder inom omsorgen om personer med funktionsnedsättning är dock ytterst beroende på individens aktuella situation. Processen inför en eventuell flytt från till exempel föräldrahemmet till en gruppbostad kan pågå under flera år. På grund av bostadens lokalitet eller utformning, individens behov av förberedelser eller annat, kan ansökan skjutas på framtiden eller till och med återkallas av den enskilde eller anhörig. Personer med funktionsnedsättning kan även tillkomma från andra kommuner exempelvis genom förhandsbesked. För att beviljas ett boende skall bedömning göras av behovet vid ansökningstillfället och därför finns en naturlig felmarginal i långsiktiga prognoser av detta slag.

Lokalbehov som beskrivs i kommunens prognoser förs systematiskt in i Tåbys lokalförsörjningsplan för löpande uppdatering och åtgärder.

Behov av bostäder enligt LSS

Boendeinsatser enligt LSS innefattar boende i familjehem eller bostad med särskild service för barn eller ungdomar, bostad med särskild service för vuxna eller annan särskilt anpassad bostad för vuxna.

Bostad med särskild service för barn och ungdomar (9 § 8) riktar sig till barn med behov av speciellt stöd.¹ I denna boendeform finns personal dygnet runt. Idag köper Täby kommun platser på barnboende enligt 9 § 8 LSS. Några av dessa barn och ungdomar kommer efter avslutad skolgång vara i behov av boende enligt 9 § 9 LSS.

Boendealternativ för bostad med särskild service för vuxna (9 § 9) är gruppboende och serviceboende. En gruppboende är en bostad med gemensamma utrymmen där service och omvårdnad kan ges dygnet runt. Antalet personer per gruppboende begränsas till i regel fyra till sex boende². Gruppboende är avsedd för personer med ett så omfattande tillsyns- och omvårdnadsbehov att mer eller mindre kontinuerlig närvaro av personal är nödvändig.

För närvarande finns personer som genom beslut av Täby kommun är bosatta på gruppboende enligt LSS utanför Täby. Några av dem önskar även fortsättningsvis bo kvar men ambitionen är att de som vill ska ha möjlighet att flytta till ett boende inom kommunen. Ytterligare en grupp invånare har valt att inte flytta innan ett ledigt boende i Täby kan erbjudas. Dessutom bidrar befolkningsökningen till ett ökat behov av gruppboende. I takt med att nya bostäder färdigställs i närtid kommer fler individer få sina beslut verkställda, vilket återspeglas i prognosen. Allt sammantaget beräknas ytterligare 22 invånare vara i behov av ett boende i gruppboende och fem behöva plats i en serviceboende inom de kommande fem åren. Till och med år 2041 antas totalt 112 personer behöva boende i en gruppboende.

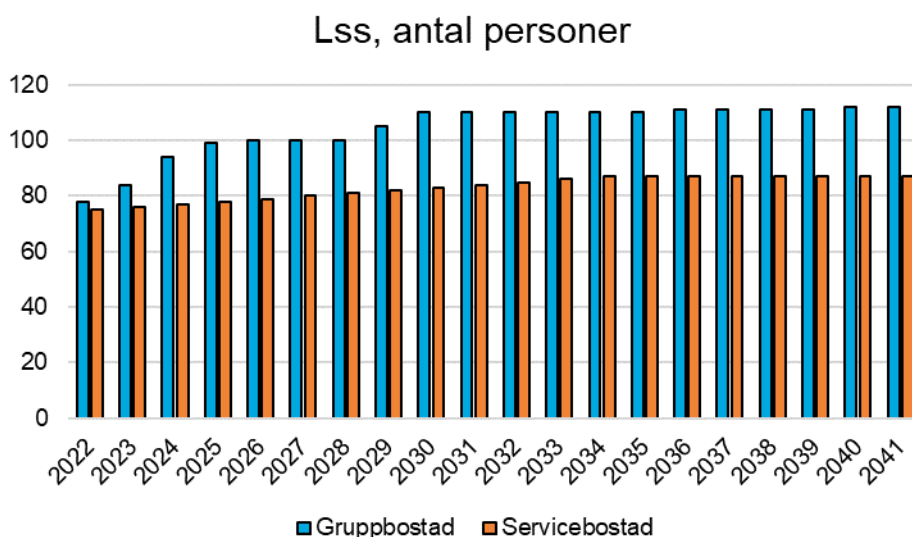

Diagram 1. Prognosticerat antal invånare med behov av boendeplatser inom LSS.

¹ Se socialnämndens riktlinjer för handläggning av insatser enligt LSS.

² Se Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd SOSFS 2002:9 (S).

En servicebostad är en bostad med god tillgänglighet där service och omvårdnad kan ges dygnet runt av personal i den omfattning den enskilde behöver. Servicebostad kan vara en lämplig mellanform av bostad mellan ett helt självständigt boende i egen lägenhet och en lägenhet i en gruppboendestad.

Efterfrågan och en växande befolkning gör att fler än dagens 75 invånare förväntas vara i behov av en servicebostad framöver. Inom en femårsperiod kommer uppskattningsvis fem ytterligare invånare behöva hjälpmedel adekvat boende. Till och med år 2041 antas det totala behovet uppgå till omkring 87 personer.

Sammantaget behov inom LSS

Under den närmaste femårsperioden förväntas cirka 27 invånare stå i behov av ett boende inom ramen för LSS. Totalt väntas efterfrågan öka med omkring 46 personer fram till och med år 2041.

LSS	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Gruppboendestad	78	84	94	99	100	100	100	105	110	110
Servicebostad	75	76	77	78	79	80	81	82	83	84
Särskilt anpassad bostad	21	21	21	21	21	21	21	21	21	21
Summa	174	181	192	198	200	201	202	208	214	215
LSS	2032	2033	2034	2035	2036	2037	2038	2039	2040	2041
Gruppboendestad	110	110	110	110	111	111	111	111	112	112
Servicebostad	85	86	87	87	87	87	87	87	87	87
Särskilt anpassad bostad	21	21	21	21	21	21	21	21	21	21
Summa	216	217	218	218	219	219	219	219	220	220

Tabell 2. Prognosticerat antal personer i behov av boenden inom LSS.

Bostäder enligt Socialtjänstlagen (SoL)

I Täby finns det ett antal olika boendeformer som är aktuella vid beviljande av boendeinsats enligt SoL. För personer med fysiska funktionsnedsättningar under 65 år köps idag platser på vård- och omsorgsboende samt demensboenden utanför kommunen.

Vård- och omsorgsboende riktar sig till personer med en fysisk funktionsnedsättning, psykisk funktionsnedsättning eller demenssjukdom. På boendena finns vårdpersonal och sjuksköterska dygnet runt. Det finns även tillgång till sjukgymnaster och arbetsterapeuter.

För personer med psykiska funktionsnedsättningar finns boendealternativet bostad med särskilt stöd och service. Det är ett boende med egna lägenheter, gemensamhetsutrymmen och personal dygnet runt. Boendet riktar sig till personer med så stora svårigheter att klara vardagliga funktioner att stöd i självständigt boende inte är tillräckligt.

För personer med stora och komplexa vårdbehov eller i avvaktan på lämpligt boende i kommunen köps platser på HVB och Bostad med särskild service utanför Täby.

Träningslägenheter kan beviljas till personer med funktionsnedsättning som har ett visst stödbehov men utan dagligt behov av personalstöd. Syftet är att förbereda den boende inför ett mer självständigt liv. Boendet i träningslägenhet är begränsat i tid och efter maximalt fyra år behöver den boende gå vidare till en annan boendeform.

Sammantaget behov inom SoL

Omkring fyrtiotvå invånare väntas behöva boende enligt SoL under de närmaste fem åren, vilket är tre personer fler än idag. Vid prognosperiodens slut antas upp till 46 personer stå i behov av boende inom ramen för SoL.

SoL	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Bostad med särskild service	22	22	22	23	23	23	23	23	24	24
VoB, VoB grupp, HVB	17	17	18	18	19	19	19	20	20	20
Summa	39	39	40	41	42	42	42	43	44	44

SoL	2032	2033	2034	2035	2036	2037	2038	2039	2040	2041
Bostad med särskild service	24	24	24	24	24	24	24	24	24	25
VoB, VoB grupp, HVB	20	20	21	21	21	21	21	21	21	21
Summa	44	44	45	45	45	45	45	45	45	46

Tabell 3. Prognosticerat antal invånare i behov av boende inom SoL.